Dosarul nr.4r-3998/23 Judecătoria Orhei, (sediul Rezina)
4-23053619-38-5r-11042023 Judecător Dorina Cebanița

D E C I Z I E
În numele legii

18 aprilie 2024 mun. Chişinău
Colegiul Penal al Curţii de Apel Chișinău
Având în componenţa sa:
Preşedintele şedinţei, judecător: Marcel Juganari
Judecători: Ion Bulhac și Elena Cojocari

examinînd în şedinţă publică, în ordine de recurs, recurs, /fără prezența părților în proces/, recursul declarat de către recurentul Hanganu Sergiu împotriva hotărîrii Judecătoriei Orhei, (sediul Rezina) din 19 septembrie 2023, prin care a fost respinsă ca fiind inadmisibilă, contestația înaintată de către Hanganu Sergiu împotriva încheierii de încetare a examinării materialului înregistrat în Registrul nr. 2 cu nr. 890 emisă de Inspectoratul de Poliție Rezina la data de 23.03.2023 precum și a răspunsului agentului constatator din data de 23.03.2023.

Colegiul Penal al Curții de Apel Chișinău, -

C O N S T A T Ă:

La data de 18.03.2023, Hanganu Sergiu a formulat către Inspectoratul de Poliție Rezina o cerere în care a solicitat să se ia măsuri cu primarul s. Lalova, Iftodi Veaceslav, care deseori îi îngrădește activitatea economică și îi denigrează onoarea de cetățean, fapt ce poate proba prin video că la data de 12.11.2022, i s-a înjosit onoarea prin faptul că d-nul primar i-a arătat gesturi indecente.

Prin încheierea Inspectoratul de Politie Rezina, la data de 23.03.2023, s-a propus:

1. Controlul de mai departe de încetat.
2. Faptele descrise parțial s-au adeverit.
3. De informat persoanele cointeresate.
4. Plângerea cet. Hanganu Sergiu, înregistrată cu nr. R-2/ din cadrul Secției coordonare operațională a IP Rezina cu nr. 890 la data de 18.03.2023,

împreună cu materialele acumulate, a le transmite în arhiva IP Rezina, pentru păstrare, evidență și control.

Potrivit scrisorii anexate la materialele dosarului, la data de 23.03.2023 i-a fost remisă petiționarului Hanganu Sergiu pentru informare.

La data de 06.04.2023, Hanganu Sergiu, în temeiul art. 448 Cod contravențional, a depus la IP Rezina o contestație privind decizia de refuzare a investigării de către IP Rezina a faptelor cet. Iftodi Veaceslav, solicitând anularea răspunsului nr. 34/45-2163 din 23.03.2023 cu obligarea IP Rezina de a iniția investigații adecvate și calificarea legală a acțiunilor sesizate, prin prisma încălcării drepturilor sale.

În motivarea contestației, s-a invocat că prin răspunsul șefului interimar al SP nr.2 al IP Rezina Balteanu Gr. nr. 34/45-2163 din 23.03.2023, a fost informat că „nu există probe ce ar demonstra vinovăția cet. Iftodi Veaceslav din care considerente intervin și prevederile art. 375 CC al RM prezumția de nevinovăție".

Subiect al sesizării sale înregistrate în R-2 nr. 890, a constituit faptul că la 16.11.2022, Iftodi Veaceslav - primar de Lalova, care de mai mult timp îl persecută prin diverse provocări și abuzuri, utilizând tractorul primăriei în scopuri personale efectua lucrări la proprietatea sa iar fiind depistat de el, acesta i-a adresat gesturi obscene. Faptul dat a fost înregistrat de către el video.

De asemenea, că la o dată recentă, efectuând lucrări de construcție pe un teren privat, primarul Iftodi a venit și a sistat activitatea tractorului care presta lucrări, invocând temeiuri inventate, neargumentate și nebazate pe lege.

Încetarea examinării cazului s-a produs din cauza că „Iftodi nu recunoaște faptele".

Prin urmare nu este și nu are cum să fie de acord cu acest gen de investigație mimată de către IP Rezina.

Prin hotărîrea Judecătoriei Orhei, (sediul Rezina) din 19 septembrie 2023, a fost respinsă ca fiind inadmisibilă, contestația înaintată de către Hanganu Sergiu împotriva încheierii de încetare a examinării materialului înregistrat în Registrul nr. 2 cu nr. 890 emisă de Inspectoratul de Poliție Rezina la data de 23.03.2023 precum și a răspunsului agentului constatator din data de 23.03.2023.

Nefiind de acord cu hotărîrea nominalizată, recurentul Hanganu Sergiu a declarat recurs solicitînd admiterea recursului, casarea hotărîrii, rejudecarea cauzei şi emiterea unei decizii de admitere a contestației.

În motivarea cererii de recurs s-au invocat următoarele motive:

- instanţa constată plenitudinea acţiunilor întreprinse „la etapa dată";
- plenitudinea acțiunilor întreprinse de organul poliției, a constatat doar în: audierea mea ca victimă; audierea lui Veaceslav Iftodi în calitate de nu ştiu ce. Iată plenitudine! Nu au fost ridicate probe video deşi a declarat că deţine (inclusiv în şedinţa de judecată), nu au fost identificaţi şi audiaţi martori oculari, nu

au fost verificate motive invocate de sub aspectul legalității acțiunilor primarului iftodi;

- agentul constatator a ignorat procesul de judecată şi nemotivat nici nu s-a prezentat, astfel că, chiar dacă acesta constituie un drept al său de a nu participa, poziţia sa nu a fost făcută cunoscută instanţei de judecată;
- în caz contrar celor descrise, se atestă lipsa vădită de reacţie din partea organului de poliţie al IP Rezina la cazul sesizat, şi implicit - o încălcare a dreptului la un proces echitabil în sensul art.6 din Convenţia europeană pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale;
- neefectuarea tuturor acţiunilor impuse în legătură cu faptele sesizate, sunt incompatibile exigențelor procedurale din Articolul 2 din Convenţie - dreptul la o investigaţie eficientă;

În temeiul prevederilor art.471 Cod Contravențional, alin. (1) recursul se judecă de un complet din 3 judecători, fără prezenţa părţilor. (2) Instanţa de recurs fixează data examinării recursului şi dispune să se comunice părţilor la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului de depunere a referinţei. (3) Dacă consideră cauza de un interes deosebit pentru jurisprudenţă, precum şi la cererea motivată a părţilor, instanţa de recurs poate dispune printr-o încheiere motivată fixarea şedinţei de judecată, cu citarea părţilor pentru prezentare la proces.

Examinând materialele cauzei contravenţionale în raport cu argumentele invocate în recurs, Colegiul penal constată, că recursul este necesar de a fi respins ca nefondat, cu menţinerea hotărârii contestate, din următoarele considerente.

Conform prevederilor art.473 alin. (1) pct.1) lit. c) din Codul contravenţional, după examinarea recursului, instanţa de recurs respinge recursul și menţine hotărîrea atacată, dacă acesta este nefondat.

Conform prevederilor art. 448 alin. (1) Cod contravențional, contravenientul, victima sau reprezentantul acestora, procurorul, dacă este parte în cauza contravențională, în cazul în care nu sunt de acord cu decizia agentului constatator sau în cazul în care aceasta a fost emisă cu încălcarea normelor procesuale stabilite de prezentul cod, sunt în drept să conteste decizia emisă asupra cauzei contravenționale. Termenul de contestare a deciziei agentului constatator este de 15 zile de la data emiterii acesteia sau, pentru părțile care nu au fost prezente la ședința de examinare a cauzei contravenționale, de la data înmânării copiei de pe decizia respectivă în condițiile art. 447/1 alin. (8).

Instanța de judecată relevă că, domeniul contravențional a fost asimilat „acuzațiilor în materie penală”, în înțelesul european autonom al art. 6 din Convenția Europeana a Drepturilor Omului.

Necesită a fi accentuat că CtEDO în cauza Ozturk versus Germania (hotărârea din 21 februarie 1984) a statuat: „În dreptul intern al multor state părți la Convenție operează distincția între infracțiune, delicte şi contravenții. Pe de altă

parte, ar fi contrar obiectului şi scopului art. 6, care garantează oricărei persoane dreptul la un proces echitabil, dacă statelor le-ar fi permis să excludă din câmpul de aplicare al art.6 o întreagă categorie de fapte pe motivul că acestea sunt contravenții".

În continuare, CtEDO, a concluzionat că, „distincţia între contravenţii şi infracțiuni, existentă în legislaţia internă, nu poate avea ca efect scoaterea unei categorii de fapte din sfera de incidenţă a art. 6 din Convenţia Europeană a Drepturilor Omului şi a Libertăţilor Fundamentale" (CEDO).

Iar, în speța Ziliberberg versus Moldova, CtEDO a menţionat că, la examinarea cauzelor contravenționale urmează să fie respectate toate exigenţele ce derivă din prevederile art.6 CEDO.

Analizând situația de fapt a cauzelor Ziliberberg contra Moldovei, hotărâre din 01.02.2005, §35 și Anghel contra României, hotărâre din 04.10.2007, §52, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a notat că în aceste speţe predomină elementele care sugerează că a fost vorba de acuzații penale. Astfel, în materie contravențională au fost recunoscute garanțiile procedurale specifice materiei penale, printre care şi prezumția de nevinovăție, prevăzută de art.6 §2 din Convenţia Europeană a Drepturilor Omului.

Conform prevederilor art. 8 alin. (2) Cod contravențional, este supusă răspunderii contravenţionale numai persoana care a săvârșit cu intenție sau din imprudență o faptă prevăzută de legea contravențională.

Prevederile art. 10 Cod contravențional stipulează că, „constituie contravenție fapta - acțiunea sau inacțiunea - ilicită, cu un grad de pericol social mai redus decât infracțiunea, săvârșită cu vinovăție, care atentează la valorile sociale ocrotite de lege, este prevăzută de prezentul cod şi este pasibilă de sancțiune contravențională". Fapta prejudiciabilă constituie temeiul real al răspunderii contravenționale şi se manifestă sub două forme prin intenție sau din imprudență.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) Codul contravențional, „constatarea faptei contravenționale înseamnă activitatea, desfășurată de agentul constatator, de colectare și de administrare a probelor privind existența contravenției, de încheiere a deciziei privind examinarea contravenției în temeiul constatării agentului constatator sau procesului-verbal cu privire la contravenție, de aplicare a sancțiunii contravenționale sau de trimitere, a dosarului, după caz, funcționarului abilitat să examineze cauza contravenționala, din cadrul autorității din care face parte agentul constatator, în instanța de judecata sau în alt organ spre soluționare", iar alin. (4) al aceluiași articol prevede expres ca „procesul contravențional se pornește numai în baza plângerii prealabile a victimei în cazul contravențiilor prevăzute la art. 69, 104-107".

Articolul 442 Cod contravențional stipulează că, „procesul-verbal cu privire la contravenție este un act prin care se individualizează fapta ilicită şi se identifică făptuitorul. Procesul-verbal se încheie de agentul constatator pe baza constatărilor personale şi a probelor acumulate, în prezența făptuitorului sau în absența lui”.

Astfel, calificarea faptei constituie stabilirea caracterului acesteia, încadrarea în textul de lege care o prevede și o sancționează și determinarea în fapta comisă, a condițiilor cerute de norma de incriminare pentru existența acestei fapte.

Subsecvent, se conchide că, procesul-verbal se încheie de agentul constatator pe baza constatărilor personale și a probelor acumulate, în prezența făptuitorului sau în absența lui.

Instanța de judecată relevă că, în Recomandarea Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova nr. 41 „Cu privire la aplicarea prevederilor art. 448 Codul contravențional, contestația împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție”, se menționează expres că „examinarea cauzei contravenționale, ca fază a procedurii contravenționale, se finalizează cu aducerea la cunoștința părților interesate a deciziei emise, în modul stabilit de lege. Odată cu aducerea la cunoștință a actului juridic prin care este aplicată sancțiunea contravențională, persoana are dreptul de a ataca actul juridic respectiv.

În fapt, potrivit materialelor cauzei se atestă ca, la data de 23.03.2023, OSS al SP nr. 1 al IP Rezina, inspector principal, Anghel Constantin, examinând plângerea lui Hanganu Sergiu depusă la data de 18.03.2023 a constatat, că în cazul dat nu sunt prezente probe, ce ar demonstra vinovăția cet. Iftodi Veaceslav, astfel, în baza art. 5-10, 16, 375, 425 Cod contravențional, a propus: 1.Controlul de mai departe de încetat. 2. Faptele descrise parțial s-au adeverit. 3. De informat persoanele cointeresate. 4. Plângerea cet. Hanganu Sergiu, înregistrată cu nr. R-2/ din cadrul Secției coordonare operațională a IP Rezina cu nr. 890 la data de 18.03.2023, împreună cu materialele acumulate, a le transmite în arhiva IP Rezina, pentru păstrare, evidență și control.

Petiționarul Hanganu Sergiu la data de 06.04.2023 a depus la IP Rezina contestație împotriva încheierii din 23.03.2023 și răspunsului nr. 34/45-2163 din 23.03.2023, în ordinea art. 448 alin. (1) Cod contravențional.

Astfel, în drept, art. 448 alin. (1) Cod contravențional, stabilește că contravenientul, victima sau reprezentantul acestora, procurorul, daca este parte în cauza contravențională, în cazul în care nu sunt de acord cu decizia agentului constatator sau în cazul în care aceasta a fost emisă cu încălcarea normelor procesuale stabilite de prezentul cod, sânt în drept să conteste decizia emis asupra cauzei contravenționale. Termenul de contestare a deciziei agentului constatator este de 15 zile de la data emiterii acesteia sau, pentru părțile care nu au fost prezente la ședința de examinare a cauzei contravenționale, de la data înmânării copiei de pe decizia respectivă în condițiile art. 447/1 alin. (8).

Potrivit art. 448 alin. (4) Cod contravențional, contestația împotriva deciziei emise asupra cauzei contravenționale se depune la autoritatea din care face parte agentul constatator, conform competenței teritoriale, care a examinat cauza. În cel mult 3 zile de la data depunerii, agentul constatator expediază contestația și dosarul cauzei contravenționale în instanța de judecată competentă.

Așadar, Colegiul penal reține că la caz, agentul constatator nu a emis careva decizii de sancționare, precum nici nu a întocmit proces verbal cu privire la contravenție, fără a emite un act decizional în acest sens.

Respectiv, instanța de judecată reiterează că, examinarea plângerii lui Hanganu Sergiu nu s-a soldat cu emiterea unei decizii de sancționare.

Astfel, se evidențiază că, dreptul de contestare a deciziei în conformitate cu prevederile art. 448 Cod contravențional, apare doar în urma încheierii de către agentul constatator a unui proces-verbal cu privire la contravenție, conținutul căruia urmează să corespundă condițiilor art. 443 Cod contravențional, și numai după examinarea cauzei contravenționale de către autoritatea competentă, așa după cum indică prevederile art. 447/1 din Cod contravențional.

La rândul lor, agentul constatator sau autoritățile prevăzute la art. 393 alin. (1) lit. b)-d) din Codul contravențional, vor emite o decizie asupra cauzei în corespundere cu dispoziția alin. (3) pct. 6) al art. 447/1 din Codul contravențional, iar soluția asupra cauzei poate fi încetarea procesului contravențional, stabilirea vinovăției persoanei privind săvârșirea contravenției imputate şi, după caz, aplicarea sancțiunii contravenționale.

În speţă, după cum rezultă din materialele prezentate de către Inspectoratul de Poliţie Rezina, agentul constatator s-a limitat la emiterea unui răspuns.

Instanţa de recurs relevă că, de către agentul constatator au fost întreprinse acțiunile necesare la etapa data, or, potrivit art. 381 alin. (4) Cod contravențional, „autoritatea competentă să soluționeze cauza contravențională are obligația de a lua toate măsurile prevăzute de lege pentru cercetarea sub toate aspectele, completă si obiectivă, a circumstanţelor cauzei, de a evidenţia atât circumstanţele care dovedesc vinovăţia persoanei, cât si cele care dezvinovăţesc persoana în a cărei privinţă a fost pornit proces contravenţional, precum si circumstanţele atenuante sau agravante”.

Astfel, reieşind din cele enunţate supra, reţinând prevederile normelor legale menţionate, Colegiul penal conchide că, din materialele cauzei contravenţionale nu urmează un proces-verbal cu privire la contravenţie şi o decizie de sancţionare, asupra căruia instanţa de judecată ar urma să se expună în conformitate cu prevederile art. art. 395 şi 448 Cod contravenţional.

Mai mult ca atât, instanţa de recurs nu poate reţine răspunsul nr. 34/45-2163 din 23.03.2023 emis de către IP Rezina, drept o decizie a agentului constatator, cât şi încheierea pe rezultatul controlului materialului înregistrat în Registrul nr.2 cu

nr. 890 or, însuşi din conţinutul răspunsului şi încheierii menționate supra s-a constatat inexistența faptei contravenționale sau infracționale.

În acelaşi context Colegiul penal conchide că, contestația adresată, nu întrunește condițiile de formă prevăzut în conținutul art. 448 alin. (1) Cod Contravenţional, şi anume că Hanganu Sergiu, urma să conteste decizia agentului constatator, ceea ce lipsește la caz, or să înainteze o plângere la procuror pentru o verificarea în ordinea supravegherii de procuror (art. 396 alin. (31) Cod contravențional).

Mai mult, Colegiul penal este solidar cu aprecierea primei instanțe, instanța de judecată nu poate discuta conținutul unui răspuns la o cerere adresată unei autorități publice, deoarece petiționarul nu poate să pretindă ca răspunsul la cerere să fie dat conform propriei sale formulări sau într-un anumit sens, după dorința personală, stabilirea răspunsului fiind atributul exclusiv al autorității publice competente.

Prin urmare, Colegiul penal menționează că, un proces-verbal cu privire la contravenție - nu s-a încheiat ca urmare a plângerii lui Hanganu Sergiu, o decizie asupra cauzei cu soluția de încetare a procesului contravențional, stabilirea vinovăției persoanei şi, după caz, aplicarea sancțiunii contravenționale - nu s-a emis şi, deci, prevederile art. 448 din Codul contravențional nu sunt aplicabile speţei supuse examinării, or, după prevederile art. 448 alin.(1) coroborate cu cele din alin. (4) din Codul contravențional, contravenientul, victima sau reprezentantul acestora, procurorul, dacă este parte în cauza contravențională, sânt în drept să conteste doar decizia asupra cauzei contravenționale, nu însă şi încheierea de încetarea precăutării materialului, pe când la caz Hanganu Sergiu contestă o încheiere a inspectorului principal de încetarea precăutării materialului și răspunsul agentului constatator care nu poate constitui obiect de examinare în fața instanței de judecată.

Colegiul Penal consideră, că recursul declarat la caz este formal și reprezintă de fapt dezacordul recurentului cu aprecierea instanței de judecată, or instanța de recurs consideră aprecierea instanței de fond una clară, certă și bine motivată, iar careva probe și temeiuri de casare a acesteia nu au fost depistate.

Astfel, reieșind din cele menționate, Colegiul penal consideră necesar de a respinge ca nefondat recursul declarat de către recurentul Hanganu Sergiu și a menţine hotărîrea Judecătoriei Orhei, (sediul Rezina) din 19 septembrie 2023.

În conformitate cu prevederile art. 473 alin. (1) pct. 1) lit. c) Cod Contravențional, Colegiul Penal al Curții de Apel Chișinău, -

D E C I D E:

Se respinge ca nefondat recursul declarat de către recurentul Hanganu Sergiu și se menţine hotărîrea Judecătoriei Orhei, (sediul Rezina) din 19 septembrie 2023, prin care a fost respinsă ca fiind inadmisibilă, contestația înaintată de către Hanganu Sergiu împotriva încheierii de încetare a examinării materialului înregistrat în Registrul nr. 2 cu nr. 890 emisă de Inspectoratul de Poliție Rezina la data de 23.03.2023 precum și a răspunsului agentului constatator din data de 23.03.2023.

Decizia este irevocabilă.

Preşedintele şedinţei, judecător: Marcel Juganari

Judecători: Ion Bulhac

Elena Cojocari